

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА ДОБОЈ

- матична библиотека -

ДОБОЈ

IZVJEŠTAJ O RADU
(sa finansijskim izvještajem)

J U NARODNA BIBLIOTEKA DOBOJ
za 2021. godinu

Doboj, mart 2022.

S A D R Ź A J

1. UVODNE NAPOMENE	3
2. OSNOVNI PODACI O BIBLIOTECI	4
3. PRAVNI OSNOV ZA OBAVLJANJE DJELATNOSTI	6
4. USLOVI RADA	7
5. FUNKCIONISANJE BIBLIOTEKE U USLOVIMA PANDEMIJE VIRUSA COVID-19	7
6. KADROVSKA POPUNJENOST I STRUČNA EDUKACIJA	8
7. NABAVKA, OBRADA I SMJEŠTAJ BIBLIOTEČKE GRAĐE	8
8. DIGITALIZACIJA BIBLIOTEČKE GRAĐE.....	9
9. KORIŠĆENJE BIBLIOTEČKE GRAĐE	10
10. MATIČNI POSLOVI	10
11. ZAVIČAJNA ZBIRKA	13
12. IZDAVAČKA DJELATNOST, REFERENSNA ZBIRKA I NAUČNO- ISTRAŽIVAČKI RAD.....	17
13. PROMOCIJA BIBLIOTEKE I KULTURA ČITANJA.....	18
14. NADZOR NAD STRUČNIM RADOM	20
15. FINANSIRANJE BIBLIOTEČKE DJELATNOSTI	21
16. ZAKLJUČAK	23

Na osnovu člana 33, stav 2, alineja 7. i člana 36, stav 1, alineja 3. Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 44/16 i 62/18), člana 33, stav 1, tačka 4. Statuta Narodne biblioteke Doboj, broj 262/09 i člana 25, stav 2. Poslovnika o radu Upravnog odbora Narodne biblioteke Doboj, na sjednici održanoj 23.3.2022. godine, na prijedlog direktora Biblioteke, usvaja

I Z V J E Š T A J O R A D U
(sa finansijskim izvještajem)
JU NARODNA BIBLIOTEKA DOBOJ
od 1. 1. do 31. 12. 2021. godine

1. UVODNE NAPOMENE

Izvještaj o radu Javne ustanove Narodna biblioteka Doboj odnosi se na period od 1. januara do 31. decembra 2021. godine. U njemu su sadržani:

1. osnovni statistički podaci o Biblioteci,
2. aktivnosti realizovane u izvještajnom periodu (uslovi rada, nabavka, obrada i korišćenje bibliotečke građe, revizija bibliotečke građe, matični poslovi u bibliotečko-informacionoj djelatnosti, zavičajna zbirka, izdavačka djelatnost i popularizacija knjige, edukacija stručnih radnika i promocija biblioteke),
3. funkcionisanje Biblioteke u uslovima pandemije virusa COVID-19,
4. podaci o finansijskom poslovanju,
5. prijedlog mjera za unapređenje rada.

S obzirom na to da se bibliotečko-informaciona djelatnost Republike Srpske finansira iz budžeta Republike Srpske i iz budžeta lokalnih zajednica, koje su osnivači narodnih biblioteka, Narodna biblioteka Doboj ima obavezu podnošenja godišnjih izvještaja o radu i Ministarstvu prosvjete i kulture u Vladi Republike Srpske i Skupštini grada Doboja. S tim u vezi, pri izradi Izvještaja o radu Narodne biblioteke Doboj za 2021. godinu korišćeni su:

1. Uputstvo Ministarstva prosvjete i kulture u Vladi Republike Srpske za izradu godišnjeg plana i programa rada, te izvještaja o radu Biblioteke,
2. Uputstva o izgledu i sadržaju programa rada i izvještaja o radu budžetskih korisnika čiji je osnivač opština (sada Grad) Doboj.

Dakle, pri izradi Izvještaja o radu za 2021. godinu, kombinovana su navedena uputstva, kako bi se jednim dokumentom zadovoljile potrebe i Grada Doboja i Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske.

2. OSNOVNI PODACI O BIBLIOTECI

Gradska biblioteka u Doboju počela je sa radom 9. maja 1946. godine povodom Dana pobjede, a odluku o njenom osnivanju donio je Narodni odbor opštine Doboj. U samom početku, tadašnji knjižni fond nije mogao masovnije da privuče čitaoce u Biblioteku. Vremenom se njena aktivnost razvijala prateći društveni i ekonomski razvoj opštine, regije i šire.

Rješenjem Republičkog komiteta za obrazovanje, nauku, kulturu i fizičku kulturu Socijalističke Republike Bosne i Hercegovine, broj UP-I-02-620-13 od 17. novembra 1988. godine, biblioteka u Doboju proglašena je matičnom bibliotekom čije je područje matičnosti obuhvatalo sljedeće opštine: Doboj, Bosanski Brod, Derventa, Tešanj, Teslić, Maglaj, Zavidovići, Žepče, Bosanski Šamac, Modriča i Odžak.

Donošenjem prvog Zakona o bibliotečkoj djelatnosti Republike Srpske, 31. decembra 1993. godine, Biblioteka je zadržala matičnu funkciju na području opština: Doboj, Derventa, Brod, Modriča, Teslić, Šamac, Vukosavlje i Petrovo. Odlukom Skupštine opštine Doboj broj 01-012-2-13-11/94, od 2.11.1994. godine, osnovana je Narodna biblioteka Doboj, kao samostalna ustanova sa svojstvom pravnog lica i imovinom u državnoj svojini.

Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske je na osnovu člana 46. Zakona o bibliotečko - informacionoj djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 44/16 i 62/18) i Prijedloga JU Narodna i Univerzitetska biblioteka Republike Srpske, broj 0202-1721/16 od 6. septembra 2016. godine, u postupku utvrđivanja biblioteka koje obavljaju matičnu funkciju i mrežu matičnih biblioteka u Republici Srpskoj, dana 13. septembra 2016. godine donosi Rješenje o utvrđivanju biblioteka koje obavljaju matičnu funkciju i mreža matičnih biblioteka Republike Srpske. Tako da se, u mrežu biblioteka matične regije Doboj ubrajaju biblioteke na području grada Doboja i opština: Brod, Derventa, Modriča, Teslić, Šamac, Petrovo, Vukosavlje i Stanari.

Dužnost direktora Narodne biblioteke Doboj, u periodu od 1. januara do 28. oktobra 2021. godine obavljala je dr Slavica Gostimirović, a od 29. oktobra do 31. decembra 2021. godine vršilac dužnosti direktora bio je Dragan Dostanić.

Dužnost članova Upravnog odbora obavljali su mr Mladen Gajić, predsjednik, te Milena Blagojević i Marko Marković članovi. U toku 2021. godine, Upravni odbor održao je četiri sjednice.

Osnovni statistički podaci o Narodnoj biblioteci Doboj, sa stanjem na dan 31.12.2021. godine, prikazani su u sljedećoj tabeli.

Slika 1: Osnovni statistički podaci o Narodnoj biblioteci Doboj
(sa stanjem na dan 31. 12. 2021. godine)

1.	NAZIV	Narodna biblioteka Doboj
2.	ADRESA	Vidovdanska 1, 74 000 Doboj
3.	TELEFON	053/241-114 i 053/227-603
4.	GODINA POSTOJANJA	Srpska narodna čitaonica u Doboju, 1900.
5.	ZVANIČNI POČETAK RADA	9. maj 1946. godine
6.	DATUM OSNIVANJA	15.6.1950. i 2.11.1994. godine
7.	AKTI OSNIVANJA	- Narodni odbor opštine Doboj, broj: 2681/50. - Skupština opštine Doboj, broj: 01-012-2-13/94.
8.	STATUS BIBLIOTEKE	- samostalna ustanova sa svojstvom pravnog lica i imovinom u državnoj svojini, - ustanova od posebnog značaja, - narodna i matična (regionalna).
9.	PODRUČJE MATIČNOSTI	Doboj, Derventa, Modriča, Vukosavlje, Petrovo, Brod, Teslić, Šamac i Stanari.
10.	PROSTORNA OSNOVA	- 850 metara kvadratnih
11.	RADNO VRIJEME	- 72 časa sedmično: svakim radnim danom od 7 do 20, subotom od 7 od 14, - nedjeljom i državnim praznicima Biblioteka ne radi.
12.	KNJIŽNI FOND	88 857
13.	KORISNICI USLUGA - ČITAOCI	1 494
14.	PROCENAT UPISANIH ČITALACA	2,41 % od 62.000 stanovnika (1 494: 62.000 x 100)
15.	BROJ IZDATIH KNJIGA	10 270
16.	BROJ ZAPOSLENIH	21
17.	KVALIFIKACIONA STRUKTURA ZAPOSLENIH	VSS - 12, VŠS - 1, SSS - 7, NK - 1
18.	STRUČNA OSPOSOBLJENOST ZAPOSLENOG KADRA	- položilo stručni ispit 17, - bez obaveze polaganja stručnog ispita 3, - viša stručna zvanja 5 (bibliotekari savjetnici 3, viši bibliotekari 2).
19.	DIREKTOR	Dr Slavica Gostimirović (do 28.10. 2021. godine), Dragan Dostanić (v.d. direktora od 29.10. 2021. godine).
20.	UPRAVNI ODBOR	Mr Mladen Gajić, Milena Blagojević Marko Marković
21.	MATIČNI BROJ BIBLIOTEKE	1009486
22.	PORESKI BROJ BIBLIOTEKE	4400028120004
23.	ŠIFRA DJELATNOSTI	91.01

3. PRAVNI OSNOV ZA OBAVLJANJE DJELATNOSTI

Narodna biblioteka Doboj ima status narodne i matične (regionalne) biblioteke. Svoju djelatnost obavlja u skladu sa Zakonom o bibliotečko-informacionoj djelatnosti Republike Srpske i podzakonskim aktima kojima se bliže određuju pojedini segmenti djelatnosti:

1. Zakon o bibliotečko-informacionoj djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 44/16, 62/18),
2. Pravilnik o standardima i normativnim u bibliotečko-informacionoj djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 10/20),
3. Pravilnik o planu i programu polaganja stručnih ispita radnika zaposlenih u bibliotečko-informacionoj djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 66/17),
4. Pravilnik o postupku ispunjenosti uslova za osnivanje biblioteka („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 39/17),
5. Pravilnik o načinu i postupku zaštite bibliotečko-informacione djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 6/17),
6. Pravilnik o postupku inventarisanja, obradi, reviziji i otpisu bibliotečko-informacione građe i izvora i vođenju evidencija o bibliotečko-informacionoj građi i izvorima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 6/17),
7. Pravilnik o obavljanju nadzora nad stručnim radom biblioteka („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 6/17),
8. Pravilnik o vrsti stručnih poslova u bibliotečko-informacionoj djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 21/17),
9. Pravilnik o vrstama, uslovima i postupku sticanja viših stručnih zvanja u bibliotečko-informacionoj djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 49/17),
10. Pravilnik o načinu digitalizacije bibliotečko-informacione građe i izvora („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 26/17).

Pored toga, djelatnost Biblioteke je uređena njenim opštim aktima:

1. Statut,
2. Pravilnik o radu,
3. Pravilnik o odgovornosti i disciplinskom postupku,
4. Pravilnik o unutrašnjoj sistematizaciji i organizaciji radnih mjesta,
5. Pravilnik o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama,
6. Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima,
7. Pravilnik o upravljanju rizicima,
8. Pravilnik o sistemu kancelarijskog i arhivskog poslovanja,
9. Pravilnik o postupku direktnog sporazuma,
10. Pravilnik o uslovima i načinu korišćenja bibliotečke građe,
11. Pravilnik o uslovima, pravima i odgovornostima prilikom korišćenja interneta,
12. Uputstvo o postupku sa prijavom korupcije,
13. Uputstvo o radu sa korisnicima i funkcionisanju Biblioteke u uslovima postojanja opasnosti od širenja virusa SARS-CoV-2.

Takođe, djelatnost Biblioteke uređena je i propisima koji se odnose na druge oblasti ali pojedinim odredbama dotiču bibliotečko-informacionu djelatnost: Zakon o sistemu javnih službi, Zakon o lokalnoj samoupravi, Zakon o kulturi i dr.

4. USLOVI RADA

Uslovi rada u 2021. godini bili su veoma povoljni, prije svega zbog aktivnosti realizovanih od majske poplave 2014. godine do današnjeg dana. Zahvaljujući donaciji Republike Francuske, implementiranoj posredstvom ureda UNESCO BiH u Sarajevu, objekat Narodne biblioteke Doboje je saniran, adaptiran i dograđen. Zahvaljujući mnogobrojnim donacijama i finansijskoj podršci lokalne zajednice, u najvećoj mjeri je nabavljena neophodna oprema i djelimično obnovljen bibliotečki fond.

U toku 2021. godine, iz sredstava budžeta grada Doboja, obezbijedena su sredstva i izvršena nabavka potrebnog namještaja, računarske i tehničke opreme, knjiga i druge opreme, te izvršena zamjena rasvjete u jednom dijelu objekta Biblioteke. Sve nabavke planirane su Planom javnih nabavki za 2021. godinu i izvršene u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama i Pravilnikom o direktnom sporazumu u Narodnoj biblioteci Doboje.

Prostorije su klimatizovane i pružaju povoljne uslove za boravak i rad kako korisnika bibliotečkih usluga, tako i zaposlenih radnika. U Biblioteci postoji i bežični internet-vajrles namijenjen korisnicima bibliotečkih usluga, kao i potrebna računarska oprema za korišćenje interneta. Rekonstrukcijom objekta Biblioteke, obezbijeđen je prostor za organizovanje izložbi, književnih večeri i ostalih kulturnih dešavanja, što je u prethodnom periodu predstavljalo problem.

Prema tome, možemo slobodno reći da je grad Doboje dobio jedan savremeni objekat kulture u kome naši sugrađani imaju daleko bolje i prijatnije uslove za boravak i rad.

5. FUNKCIONISANJE BIBLIOTEKE U USLOVIMA PANDEMIJE VIRUSA COVID-19

Pandemija virusa Covid-19 izazvala je značajne promjene u svim sferama društvenog života, a tako i u bibliotečko-informacionoj djelatnosti Republike Srpske. Nakon prvobitnog „udara“ pandemije početkom 2020. godine, kada je stavljen prioritet na zaštitu zdravlja stanovništva i aktivnosti u cilju sprečavanja širenja zarazne bolesti, sredinom iste godine obnovljen je rad biblioteka i drugih institucija kulture, u novim izmijenjenim uslovima i uz strogo poštovanje propisanih epidemioloških mjera.

U toku 2021. godine, poslovanje Biblioteke bilo je u potpunosti usklađeno sa mjerama koje je donosio Republički štab za vanredne situacije, Ministarstvo prosvjete i kulture i Institut za javno zdravlje Republike Srpske te odredbama Uputstvo o radu sa korisnicima i funkcionisanju Biblioteke u uslovima postojanja opasnosti od širenja virusa SARS-CoV-2.

U skladu sa odredbama navedenog Uputstva, a u cilju zaštite zdravlja korisnika bibliotečkih usluga i zaposlenih, u toku 2021. godine cirkulacija bibliotečke građe (izdavanje i vraćanje) vršeno je na pultu, koji je bio smješten na ulazu u pozajmna odjeljenja. Korisnicima bibliotečkih usluga nije bio dozvoljen ulazak na pozajmna odjeljenja i lično pretraživanje bibliotečkog fonda. Jedinice bibliotečke građe, koje su korisnici usluga vraćali, odlagane su u plastične kutije sa poklopcima, u cilju njihove dekontaminacije. Nakon sedam dana, navedene publikacije su vraćane na police i ponovo stavljane na raspolaganje korisnicima. Takođe, u 2021. godini korisnici usluga Biblioteke, mogli su ponovo koristiti čitaonice biblioteke uz poštovanje mjera propisanih posebnim aktom.

Uslovi korišćenja bibliotečkih usluga i obavještenje o obaveznoj primjeni zaštitne opreme postavljeni su na ulazu Biblioteke, te objavljeni na sajtu i fejsbuk stranici Biblioteke.

6. KADROVSKA POPUNJENOST I STRUČNA EDUKACIJA

U Biblioteci je trenutno zaposlen dvadeset jedan radnik. Dvanaest radnika ima visoku stručnu spremu, višu ima jedan, sedam srednju, dok jedan radnik ima osmogodišnju školu. Stručne poslove obavlja sedamnaest radnika. Svi radnici koji obavljaju stručne poslove imaju položen stručni ispit u bibliotečko-informacionoj djelatnosti.

Za značajan doprinos razvoju bibliotečke djelatnosti, tri stručna radnika stekla su više stručno zvanje bibliotekar savjetnik, a dva radnika zvanje viši bibliotekar. Pored toga, naši radnici aktivno učestvuju u radu tijela koje imenuje Ministarstvo prosvjete i kulture u Vladi Republike Srpske, a koja se bave pitanjima iz oblasti bibliotečko-informacione djelatnosti. Jedan radnik sa zvanjem bibliotekar savjetnik predsjednik je Komisije za sticanje viših stručnih zvanja u bibliotečko-informacionoj djelatnosti Republike Srpske, dok je drugi radnik član Bibliotečkog savjeta Republike Srpske i član Komisije za polaganje stručnog ispita u bibliotečko-informacionoj djelatnosti Republike Srpske.

U cilju potpunog zadovoljavanja potreba korisnika bibliotečkih usluga, što efikasnijeg obavljanja radnih zadataka i napredovanja u struci, velika pažnja se poklanja stručnoj edukaciji bibliotečkih radnika. Stručni radnici Biblioteke prisustvovali su:

1. Prezenciji projekta MANUSCRIPT - formiranje i uvođenje elektronskog kataloga rukopisa i arhivske građe, koja se čuva u bibliotekama (Banja Luka, 23.4.2021.),
2. Predavanju „Biblioteke i arhivi“ (Banja Luka, 5.10.2021.),
3. Kursu „Upotreba programske opreme COBISS3/katalogizacija – početni (Banja Luka, 1-5.3.2021.),
4. Kursu „Upotreba programske opreme COBISS3/preuzimanje zapisa i fond“ (Banja Luka, 22-24.6.2021.).

S obzirom na složenu epidemiološku situaciju izazvanu pandemijom virusa COVID-19, u 2021. godini nije organizovan godišnji stručni skup u organizaciji Društva bibliotekara Republike Srpske i Narodne i univerzitetske biblioteke Republike Srpske. Takođe, i u 2021. godini, kao i prethodnih godina, bila je zastupljena samoedukacija stručnih bibliotečkih radnika u vidu vršenja raznih istraživanja, pisanja i objavljivanja stručnih radova i slično.

7. NABAVKA, OBRADA I SMJEŠTAJ BIBLIOTEČKE GRAĐE

Odredbama Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 44/16 i 62/18) utvrđeno je da se bibliotečka građa prikuplja obaveznim primjerkom štampane stvari, kupovinom, razmjenom, poklonom i zavještanjem.

Narodna biblioteka Doboj raspolaže fondom od 88.857 monografskih publikacija. U toku 2021. godine, inventarisano je i stručno obrađeno 3.511 monografskih publikacija, od čega je 2.370 nabavljeno putem donacija, kupovinom 601 i obaveznim primjerkom 540 publikacija. Sredstva za kupovinu obezbijedena su u budžetu grada Doboja, budući da i ove godine Ministarstvo prosvjete i kulture nije izdvojilo sredstva za nabavku bibliotečke građe (kako je predviđeno Zakonom o bibliotečko-informacionoj djelatnosti Republike Srpske).

Bibliotečka građa inventariše se i stručno obrađuje na osnovu Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti i podzakonskih akata, međunarodnih standarda, priručnika i stručnih upustava, te se pravovremeno prosleđuje i Informativno – pozajmnu službu i smješta na police prema sistemu Univerzalne decimalne klasifikacije.

Obrada monografskih publikacija vrši se primjenom programa za automatizaciju bibliotečkog poslovanja „Publiko 2004“. Implementacijom navedenog programa, u našoj biblioteci

izvršena je automatizacija poslovanja u punom obimu (pored obrade bibliotečke građe, izvršena je automatizacija upisa čitalaca i izdavanja i vraćanja publikacija, te obezbijedena ažurna bibliotečka statistika u vidu 16 statističkih pregleda). Primjenom navedenog programa, obrađeno je 88.857 monografskih publikacija (cjelokupan fond monografskih publikacija).

Pored obrade monografskih publikacija primjenom programa „Publiko 2004“, koji je razvijen u matičnoj biblioteci vlastitim resursima i čije korišćenje i održavanje ne zahtijeva dodatne troškove, Narodna biblioteka Doboj je krajem 2014. godine ušla u sistem COBISS, čije korišćenje finansira Ministarstvo prosvjete i kulture. Primjenom programa COBISS RS obrađeno je ukupno 37.366 monografskih publikacija, od čega je njih 6.777 obrađeno u 2021. godini. U tekućoj godini, dva radnika Narodne biblioteke Doboj prisustvovali su obuci za obradu neknjižne građe, serijskih publikacija, te analitički obradu članaka primjenom programa COBISS.

Bibliotečka građa je smještena u skladu sa propisima u:

1. Odjeljenju za odrasle čitaoce - 48.032 monografske publikacije,
2. Odjeljenju za čitaoce do 14 godina - 10.622 monografskih publikacija,
3. Čitaonici za periodiku i Čitaonici za naučni i studijski rad – 4.055 monografskih publikacija,
4. Referatu zavičajne zbirke i zaštite kulturnih dobara – 3.931 monografska publikacija, od čega 2.177 publikacija zavičajnog karaktera i 1.754 publikacije koje imaju karakter stare i rijetke knjige, te
5. Magacinu u koji je smješteno 22.217 monografskih publikacija.

Izdvajanjem bibliotečke građe sa pozajmnih odjeljenja, koja se manje koristi i/ili koja postoji u većem broju primjeraka i njenim smještanjem u magacin, olakšan je rad sa preostalim publikacijama u okviru pozajmnih odjeljenja i obezbijeden prostor za smještaj jedinica bibliotečke građe koje će se nabaviti u narednom periodu. Navedena građa je smještena u magacinski prostor na metalne police i zatvorene drvene prostakljene ormare, u skladu sa propisima, tako da se u svakom trenutku može pronaći potrebna publikacija.

8. DIGITALIZACIJA BIBLIOTEČKE GRAĐE

Prateći tehnološke trendove u bibliotečkoj djelatnosti, Narodna biblioteka Doboj je u prethodnom periodu započela proces digitalizacije bibliotečke građe. Nabavljena je neophodna oprema i počele aktivnosti digitalizacije bibliotečke građe sa ciljem da se:

1. Obezbijedi čuvanje bibliotečke građe u digitalnom obliku – bibliotečka građa u konvencionalnom (papirnom) obliku podložna je propadanju u dužem vremenskom periodu kako prilikom čuvanja tako i njenog korišćenja.
2. Olakša korišćenje bibliotečke građe i poveća njena dostupnost širem krugu korisnika, prema prethodno definisanim pravilima - „pretvaranjem“ bibliotečke građe u digitalni oblik, korisnici bibliotečke građe dobijaju mogućnost njenog bržeg i lakšeg pretraživanja i pronalaženja potrebnih informacija, te se povećava njena dostupnost putem društvenih mreža.

Ovaj proces je naročito bitan za bibliotečku građu koja zbog svojih karakteristika (stara i rijetka građa, građa zavičajnog karaktera i sl.) nije u otvorenom pristupu čitaocima, odnosno koja se može koristiti samo u prostorijama biblioteke i uz prisustvo stručnih bibliotečkih radnika.

9. KORIŠĆENJE BIBLIOTEČKE GRAĐE

Korisnici bibliotečkih usluga su u 2021. godini imali na raspolaganju bibliotečku građu u okviru Informativno-pozajmne službe, Sektora Zavičajne zbirke i zaštite kulturnih dobara, te Sektora za periodiku, referensnu zbirku i obavezni primjerak.

Bibliotečka građa iz Zavičajne zbirke i Sektora za periodiku, referensnu zbirku i obavezan primjerak se, zbog svoje vrijednosti i ograničenog broja primjeraka, može koristiti samo u prostorijama Biblioteke. Uslovi i način pružanja usluga korisnicima bibliotečkih usluga, propisani su Pravilnikom o uslovima i načinu korišćenja bibliotečke građe.

U čitaonicama Biblioteke, čitaocima su bila dostupna tri broja dnevnih novina, nekoliko petnaestodневnih i mjesečnih, te Službeni glasnici Opštine Doboj i Republike Srpske. Takođe, korisnicima bibliotečkih usluga na raspolaganju su bili računari sa konekcijom na internet. Pored toga, u Biblioteci postoji i bežični internet-vajrles namijenjen korisnicima bibliotečkih usluga. Čitaonice su klimatizovane i pružaju prijatne uslove za boravak i rad, a dobili smo prostor za organizovanje izložbi, književnih večeri i ostalih kulturnih dešavanja, kao i ostali prostor Biblioteke, što je u predhodnom periodu predstavljalo problem.

Rad sa korisnicima bibliotečkih usluga i i funkcionisanje Biblioteke u uslovima postojanja opasnosti od širenja virusa SARS-CoV-2, propisano je posebnim uputstvom.

U 2021. godini upisana su ukupno 1.494 korisnika bibliotečkih usluga, od kojih je 681 učenik osnovne škole, 228 učenika srednje škole, 15 predškolaca, 52 studenta, 248 penzionera, 215 zaposlenih i 55 nezaposlenih. Od navedenog broja, 919 je ženskog i 575 muškog pola.

Ukupno je korišćeno 10.270 monografskih publikacija van Biblioteke i oko 3.586 monografskih i serijskih publikacija (u najvećoj mjeri dnevnih novina i časopisa) u čitaonicama Biblioteke.

10. MATIČNI POSLOVI

Matični poslovi u bibliotečko-informacionoj djelatnosti, utvrđeni su članom 45. Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti Republike Srpske („Službeni glsni Republike Srpske“, broj 44/16 i 62/18) i podzakonskim aktima propisanim članom 77. navedenog zakona.

Polazeći od navedenih propisa, u cilju ostvarivanja jedinstvenog i stručnog obavljanja bibliotečke djelatnosti i njenog unapređivanja Matična i razvojna služba Narodne biblioteke Doboj, u izvještajnom periodu preduzela je sljedeće aktivnosti:

Vodenje **Registra narodnih biblioteka** na području matičnosti - Narodna biblioteka Doboj je matična biblioteka čije područje matičnosti obuhvata područje gradova Doboj i Derventa, te opština: Brod, Modriča, Šamac, Vukosavlje, Petrovo, Stanari i Teslić. Na njenom području egzistira ukupno sedam narodnih biblioteka, budući da u opštini Vukosavlje još uvijek nije osnovana narodna biblioteka, dok je u opštini Stanari u fazi formiranja.

U skladu sa odredbama člana 45, stav 1, tačka 4. Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske, broj 44/16 i 62/18), Matična i razvojna služba Narodne biblioteke Doboj uspostavila je i vodi Registar narodnih biblioteka na području matičnosti. U navedeni registar se upisuju osnovni podaci o bibliotekama kao i sve relevantne promjene koje su se dešavale u narodnim bibliotekama, o čemu se ažurno obavještava Matična služba Narodne i univerzitetske biblioteke Republike Srpske, koja vodi Centralni registar Narodnih biblioteka Republike Srpske.

U toku 2021. godine, narodne biblioteke na području matičnosti su dostavile odgovarajuću dokumentaciju na osnovu koje je izvršeno ažuriranje podataka upisanih u navedeni Registar. Jedan primjerak dokumentacije je blagovremeno dostavljen Matičnoj službi Narodne i univerzitetske biblioteke Republike Srpske, koja vodi Centralni registar Narodnih biblioteka Republike Srpske.

Vodenje **evidencije o školskim bibliotekama** na području matičnosti - u skladu sa odredbama člana 45, stav 1, tačka 4. Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske, broj 44/16 i 62/18), Matična i razvojna služba Narodne biblioteke Doboj uspostavila je i vodi Evidenciju školskih biblioteka na području matičnosti. Na navedenom području postoji 48 škola (33 osnovne i 15 srednjih škola) i 44 školske biblioteke (dvije srednje škole nemaju biblioteke, dok u dva slučaja dvije srednje škole imaju zajedničku biblioteku).

S obzirom na to da još nije započelo formiranje Centralnog registra školskih biblioteka Republike Srpske i da matične biblioteke nisu dobile odgovarajuće upustvo u vezi toga, Matična i razvojna služba Narodne biblioteke Doboj formirala je Evidenciju o školskim bibliotekama koje egzistiraju na njenom području, koja pored opštih podataka o školama, sadrži i podatke o osnovnim pokazateljima o stanju i radu u školskim bibliotekama. Podaci upisani u navedenu evidenciju ažurirani su u 2021. godini, na osnovu podataka koje školske biblioteke dostavljaju matičnoj biblioteci.

Analiza rada narodnih biblioteka na području matičnosti u uslovima pandemije virusa COVID – 19 – u toku 2021. godine, izvršena je analiza rada narodnih biblioteka na području matičnosti Narodne biblioteke Doboj u uslovima pandemije virusa Covid-19. Tom prilikom, pored sagledavanja rada narodnih biblioteka u navedenim uslovima, obuhvaćeni su i zaključci koje je donio Republički štab za vanredne situacije, instrukcije Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske, te aktivnosti koje je preduzimala Matična i razvojna služba u cilju njihove realizacije.

Analiza rada narodnih biblioteka na području matičnosti - u cilju praćenja stanja, analize problema i predlaganja mjera za unapređivanje stručnog rada u narodnim bibliotekama na području matičnosti Narodne biblioteke Doboj, Matična i razvojna služba je sačinila je dokument Analiza rada Narodnih biblioteka na području matičnosti Narodne biblioteke Doboj (za period od 1. januara do 31. decembra 2020. godine) i dostavila ga Matičnoj službi Narodne i univerzitetske biblioteke Republike Srpske.

Analiza rada školskih biblioteka na području matičnosti - u izvještajnom periodu Matična i razvojna služba sačinila je dokument Analiza rada školskih biblioteka na području matičnosti Narodne biblioteke Doboj (za period od 1. januara do 31. decembra 2020. godine) i dostavila ga Matičnoj službi Narodne i univerzitetske biblioteke Republike Srpske.

Redovni neposredni nadzor nad stručnim radom u bibliotekama na području matičnosti - u skladu sa članom 45. Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti Republike Srpske i odredbama Pravilnika o obavljanju nadzora nad stručnim radom biblioteka, stručni radnici Matične i razvojne službe izvršili su neposredni nadzor nad stručnim radom u svih šest narodnih biblioteka na području matičnosti, te devet školskih biblioteka na području grada Doboja i opština Modriča i Vukosavlje. Neposredni nadzor nad stručnim radom u bibliotekama na području matičnosti, izvršen je uz poštovanje epidemioloških mjera preporučenih od strane Instituta za javno zdravlje Republike Srpske, u cilju suzbijanja i sprečavanja širenja virusa Covid-19.

Pružanje stručne pomoći zaposlenima u bibliotekama na području matičnosti - Jedna od matičnih funkcija propisana članom 45. Zakona o bibliotečko- informacionoj djelatnosti Republike Srpske jeste i pružanje stručne pomoći bibliotekama na području matičnosti (i šire). U skladu sa navedenim, stručnim radnicima zaposlenim u bibliotekama na području matičnosti (narodnim, školskim i specijalnim), pružena je stručna pomoć u njihovom radu i to neposredno (u matičnoj biblioteci) te posredno (putem telefona, elektronske pošte i drugih sredstava komuniciranja). O pružanju stručne pomoći neposredno u bibliotekama na području matičnosti, u matičnoj biblioteci, te posredno putem raznih sredstava komuniciranja, vođene su precizne i ažurne evidencije o terminu pružanja pomoći, biblioteci i zaposlenima kojima je pružena pomoć, te sadržaju i načinu pružanja stručne pomoći.

Pružanje stručne pomoći zaposlenima u bibliotekama na području matičnosti vezano za polaganje stručnog ispita u bibliotečko-informacionoj djelatnosti - kandidatima koji su se pripremali za polaganje stručnog ispita u bibliotečkoj djelatnosti, obezbijedili smo blagovremene informacije literaturu, konsultacije i stručnu pomoć pri pisanju seminarskih radova. U toku 2021. godine, sa područja matičnosti Narodne biblioteke Doboj, stručni ispit položilo je sedam kandidata zaposlenih u školskim bibliotekama na području matičnosti, od čega tri u majskom i četiri u novembarskom ispitnom roku. U 44 školske i 7 narodnih biblioteka na području matičnosti Narodne biblioteke Doboj svi stručni radnici, koji su ispunjavali uslove, položili su navedeni ispit.

Pružanje stručne pomoći u vezi osnivanja narodne biblioteke u opštini Stanari - u toku 2021. godine nastavljene su navedene aktivnosti, te je u matičnoj biblioteci realizovano sedam radnih sastanaka sa direktorom Narodne biblioteke Stanari (u osnivanju), kao i dvije posjete stručnih radnika i direktora matične biblioteke Narodnoj biblioteci Stanari, te radni sastanak sa načelnikom Opštine Stanari.

Kontinuirana edukacija bibliotekara matičnog područja Doboj - jedna od matičnih funkcija propisanih Zakonom o bibliotečko-informacionoj djelatnosti Republike Srpske jeste briga o stalnom usavršavanju bibliotečko-informacionih stručnjaka. Zbog složene epidemiološke situacije izazvane pandemijom virusa Korona (SARS-CoV-2), uvažavajući preporuke Republičkog kriznog štaba i Instituta za javno zdravstvo Republike Srpske, te velikog broja prijavljenih školskih bibliotekara, planirani jednodnevni seminar kontinuirane edukacije školskih bibliotekara u 2021. godini pod nazivom „Školske biblioteke na dobojskoj regiji - nekad i sad“, realizovali smo u dva dana, i to: 23.12.2021. godine za zaposlene u školskim bibliotekama na području grada Doboja i opštine Brod, te 24.12.2021. godine za zaposlene u školskim bibliotekama na području grada Derventa i opština: Modriča, Šamac, Vukosavlje, Stanari, Petrovo i Teslić. Seminaru su prisustvovala 42 školska bibliotekara (16 prvi i 26 drugi dan).

Konkretizacija pravne zaštite stare i rijetke knjige u bibliotekama na području matičnosti - Pored ostalih poslova propisanih Zakonom o bibliotečko-informacionoj djelatnosti, Matična i razvojna služba Narodne biblioteke Doboj je u 2021. godini nastavila aktivnosti pravne zaštite stare i rijetke knjige u bibliotekama matičnosti Narodne biblioteke Doboj. Odredbama Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti propisani su uslovi pod kojima se biblioteka grada može smatrati Starom i rijetkom građom. Njena zaštita i korišćenje propisani su Zakonom o kulturnim dobrima Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 11/95 i 113/08), dok posebne mjere zaštite propisuje Pravilnik o načinu i postupku zaštite bibliotečko-informacione građe („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 6/17). Više o navedenim aktivnostima dato je u poglavlju 11. Izvještaja o radu.

Automatizacija rada biblioteka na području matičnosti - u toku 2021. godine, nastavljene su aktivnosti automatizacije poslovanja u narodnim i školskim bibliotekama na području matičnosti Narodne biblioteke Doboj primjenom programa za automatizaciju bibliotečkog poslovanja „Publiko 2004“, koji je razvijen u matičnoj biblioteci i koji se uspješno primjenjuje u šest narodnih i tridesetak školskih biblioteka na području matičnosti (kao i u značajnom broju biblioteka van područja matičnosti, kao i u Republici Srbiji i Crnoj Gori). Svim zainteresovanim bibliotekama, omogućena je besplatna instalacija navedenog programa, odgovarajući priručnik u elektronskoj formi (u video formatu), kao i potrebne konsultacije i neposredna stručna pomoć. Krajnji cilj provođenja ove aktivnosti jeste da se iskoriste prednosti koje pruža automatizacija bibliotečkog poslovanja: izrada knjige inventara u elektronskom obliku u skladu sa propisima, kataloga u elektronskom obliku sa mogućnošću pretrage prema više kriterija, automatizovana cirkulacija bibliotečke građe, ažurna biblioteka statistika i sl.

Pri tome, treba imati na umu činjenicu da većina narodnih biblioteka u Republici Srpskoj, a kamoli školske biblioteke neće u dogledno vrijeme ući sistem COBISS, tako da je automatizacija njihovog poslovanja primjenom programa za automatizaciju bibliotečkog poslovanja „Publiko 2004“ veoma dobro rješenje.

Ostali poslovi Matične i razvojne službe - U izvještajnom periodu, u cilju unapređivanja bibliotečko-informacione djelatnosti, Matična i razvojna služba Narodne biblioteke Doboj preduzimala je i druge aktivnosti koje su propisane Zakonom o bibliotečko-informacionoj djelatnosti Republike Srpske i bliže uređene podzakonskim aktima.

11. ZAVIČAJNA ZBIRKA SA ZAŠTITOM KULTURNIH DOBARA

Zavičajna zbirka kao corpus separatum u narodnim bibliotekama obuhvata raznovrsne oblike bibliotečke građe, od hemipublikacija, preko štampanih knjiga i periodike do neknjižne građe (od fotografija, plakata i pozivnica do elektronskih publikacija).

Rad na obrazovanju i upotpunjavanju zavičajne zbirke zahtijeva kompleksan pristup uz sprovođenje iscrpnih istraživanja kulturno-istorijskog nasljeđa i različitih vidova prezentacije zavičajnog fundusa.

Istraživački postupak prilikom rada na retrospektivnom prikupljanju zavičajne bibliotečke građe često iziskuje puno truda i vremena, ali pričinjava i zadovoljstvo kada se, makar i u osnovnim crtama, rasvijetle ili otkriju neki događaj, pojava ili ličnost.

Zavičajna zbirka u Narodnoj biblioteci Doboj konstituisana je 1978. godine, s ciljem da prikuplja bibliotečku građu o Doboju i njegovoj okolini. Veliki doprinos utemeljenju ovog posebnog fonda dali su nekadašnji radnici dobojske Biblioteke: Ali Faruk Biser, Aska Balalić, Jozefina Dautbegović i Milijana Rađa.

U Narodnoj biblioteci Doboj Sektor zavičajne zbirke i zaštite kulturnih dobara djeluje kao samostalna organizaciona jedinica, u kojoj su objedinjeni poslovi vezani za organizovanje i vođenje posebnih zbirki i zaštite kulturnih dobara.

Pravni okvir za uređenje posebnih zbirki u narodnim bibliotekama sadržan je u članu 4. i članu 53, st. 3. i 4. Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 44/16 i 62/18).

Zavičajna zbirka je formirana na osnovu principa zavičajne pripadnosti izdavača, štamparije, autora ili teme publikacije građu (obavezno), odnosno regiji Doboj (selektivno), i obuhvata: publikacije o dobojskom kraju, bez obzira na mjesto rođenja autora; publikacije autora koji su rođeni ili su živjeli i radili u Doboju i okolini, bez obzira na mjesto izdanja; publikacije koje su izdate ili štampane u Doboju i okolini.

Osnovni kriterij za fizičko uređenje zavičajne zbirke je prema vrsti bibliotečke građe, te njenu strukturu čine: monografske publikacije; serijske publikacije (novine, časopisi, godišnjaci i bilteni); neknjižna bibliotečka građa (fotografije, razglednice, plakati, pozivnice, rukopisi, pisma, novinski isječci, audiovizuelna građa, elektronske publikacije i dr).

U okviru Sektora zavičajne zbirke i zaštite kulturnih dobara organizovane su i ostale posebne zbirke Narodne biblioteke Doboj: Zbirka stare i rijetke knjige; Zbirka knjiga s posvetom; Zbirka magistarskih i master radova i doktorskih disertacija.

Kao posebne bibliotečke cjeline u sklopu Zbirke stare i rijetke knjige čuvaju se Biblioteka Danijela Konzanija, Biblioteka porodice Rap i Dobojska školska spomen-biblioteka.

Biblioteka Danijela Konzanija predstavlja reprezentativan primjer za poimanje potreba, navika i ukusa dobojske čitalačke publike tridesetih godina prošlog vijeka.

Biblioteka porodice Rap predstavlja pouzdan uzorak na osnovu koga se može pratiti način formiranja porodičnih biblioteka na ovom prostoru, u prvoj polovini dvadesetog vijeka.

Dobojsku školsku spomen-biblioteku čine jedinice bibliotečke građe koje su nekad pripadale fondovima školskih biblioteka u Doboju, u vremenskom slijedu od 1886. do kraja šezdesetih proteklog vijeka, a koje imaju kulturno-istorijski značaj i snagu dokaznog sredstva izraženu kroz mogućnost dokumentovanja razvoja državnih škola u gradu Doboju i kontinuiteta biblioteka u njihovom sastavu.

Obrada bibliotečke građe posebnih zbirki vrši se u skladu s međunarodnim standardima koji važe za svaku vrstu građe ponaosob. Kataloško-bibliografski opis je detaljan, uz maksimalno korišćenje područja napomena, u koje se unose i svi netipični podaci o konkretnom primjerku i fondu, ukoliko mogu biti zanimljivi i korisni potencijalnim istraživačima.

Kao informacioni instrumenti posebnih zbirki u okviru Sektora ustrojani su lisni i/ili štampani katalozi: alfabetski i stručni katalog monografskih publikacija Zavičajne zbirke; alfabetski i hronološki katalog Zbirke stare i rijetke knjige; alfabetski katalog Biblioteke Danijela Konzanija; alfabetski katalog Biblioteke porodice Rap; alfabetski katalog Dobojske školske spomen-biblioteke; alfabetski katalog Zbirke magistarskih radova i doktorskih disertacija, do 1992. godine.

Monografske publikacije bez obzira kojoj posebnoj zbirci lokacijski pripadaju zastupljene su i u elektronskom katalogu baze «Publika 2004».

Predstavljanje zbirki u svrhu popularizacije vrši se kroz: organizovanje tematskih izložbi bibliotečke građe, izdavanje tematskih publikacija, objavljivanje tematskih stručnih radova, predavanja na stručnim skupovima, objavljivanje priloga o zbirkama u štampanim i elektronskim medijima i internet-prezentaciju Narodne biblioteke Doboj (www.bibliotekadoboj.com).

Sistem zaštite i korišćenja stare i rijetke knjige kao kulturnog dobra u Republici Srpskoj, kao i uslovi za obavljanje djelatnosti u okviru njene zaštite, uređeni su Zakonom o kulturnim dobrima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 11/95 i 103/08).

O radu Srpske narodne čitaonice u Doboju sačuvano je malo podataka, jer je njen fond sistematski uništen u toku Prvog i Drugog svjetskog rata. U zbirkama Narodne biblioteke Doboj pronađena je samo jedna knjiga za koju se sa sigurnošću može tvrditi da je pripadala toj čitaonici. U pitanju je Milićevićeva knjiga (Beograd, Srpska književna zadruga, 1909), a na njoj je otisnut pečat prve srpske čitaonice u Doboju. Zahvaljujući tom pečatu, kao sporednom obilježju, u Narodnoj biblioteci Doboj proveden je postupak zaštite propisan odredbama Zakona, izvršena valorizacija i kategorizacija, te je ova knjiga utvrđena kao pokretno kulturno dobro u kategoriji ostalih dobara.

Kao ostala pokretna kulturna dobra utvrđene su i u Registar pokretnih kulturnih dobara Narodne biblioteke Doboj upisane i jedinice bibliotečke građe koje tvore posebne bibliotečke cjeline, Biblioteku Danijela Konzanija i Biblioteku porodice Rap.

Bibliotečke jedinice koje pripadaju posebnoj bibliotečkoj cjelini Dobojska školska spomen biblioteka nalaze se u statusu dobara koja uživaju prethodnu zaštitu.

Sve posebne zbirke u okviru Sektora zavičajne zbirke i zaštite kulturnih dobara zatvorenog su tipa i mogu se koristiti isključivo u prostorijama Biblioteke, a na raspolaganju su svim korisnicima usluga Narodne biblioteke Doboj, svakog radnog dana od 7,00 do 15,00 časova, izuzev za vrijeme važenja posebnih mjera zaštite u cilju sprečavanja širenja virusa korone.

Uslovi za korišćenje navedene građe u novom objektu Biblioteke daleko su bolji nego ranije. Posebne zbirke su smještene u jednoj uslovnoj prostoriji, ukupne površine oko 60 metara kvadratnih.

Bibliotečku građu posebnih fondova koristili su studenti, učenici dobojskih srednjih i osnovnih škola prilikom izrade referata tematski vezanih za područje Doboja i okoline, te drugi korisnici bibliotečkih usluga u sklopu istraživanja različitih oblasti društvenog života.

U ovom sektoru u programu „Publika 2004“ tokom godine obrađeno je 450 monografskih publikacija.

U izvještajnom periodu ustrojane su tri nove bibliotečke cjeline, pod nazivima: „Biblioteka Paralele Doboj“, „Darovnica Izeta Sarajlića“ i „Spomen-zbirka Branka Jovanovića“.

Za Jovanovićevu spomen-zbirku, u toku 2021, inventarisane su 643 jedinice rukopisne građe (njegovu autorski rukopisi i prepiska, kako autografi tako i mašinopisi).

Oformljena je kolekcija stare knjige (izdanja do kraja 19. vijeka) koju čini 146 jedinica bibliotečke građe, smještenih na police po formatu (numerus currens), 114 publikacija u oktav-formatu (8o) i 32 publikacije u kvart-formatu (4o). U toku ove godine vršena je i revizija i dopuna kataloških zapisa koji se odnose na ove publikacije u elektronskom katalogu u programu „Publika

2004“, s posebnim akcentom na evidentiranje napomena o primjerku, prvenstveno sporednih obilježja koja imaju dokumentarnu vrijednost, kao što su ekslibrisi, knjižne markice, pečati, autografi, dedikacije, marginalije i druge bilješke.

U saradnji s Matičnom i razvojnom službom Narodne biblioteke Doboj i u toku ove godine vršena je konkretizacija pravne zaštite stare i rijetke knjige u narodnim i školskim bibliotekama na području matičnosti Narodne biblioteke Doboj, shodno odredbama Zakona o kulturnim dobrima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 11/95 i 103/08), odredbama Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 44/16 i 62/18) i odredbama Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije dobara koja uživaju prethodnu zaštitu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 98/14).

Na prijedlog ovog sektora, Narodna biblioteka Doboj, u svojstvu poklonoprimca, s Ugostiteljskom i trgovinskom školom Doboj kao poklonodavcem, 15.2.2021. godine zaključila je ugovor o poklonu s nalogom (donatio sub modo). Predmet ugovora je bibliotečka građa koja ima svojstva stare i/ili rijetke knjige. Naime, poklonodavac usljed objektivnih okolnosti nije mogao da, u skladu s odredbama pozitivnopravnih propisa, obezbijedi odgovarajuću pravnu i tehničku zaštitu bibliotečke građe koja je predmet ugovora, stoga je odlučio da je pokloni Narodnoj biblioteci Doboj, s nalogom da joj poklonoprimac obezbijedi propisanu pravnu i tehničku zaštitu. Predmet poklona u količinskom pogledu predstavlja 8 (osam) jedinica bibliotečke građe, a njihova vrsta i struktura sadržane su u internom inventaru i katalogu, koji su sastavni dio ovog ugovora. Narodna biblioteka Doboj se obavezala da će ispuniti nalog, što znači da će poklonjenoj staroj i rijetkoj bibliotečkoj građi obezbijediti: pravnu i tehničku zaštitu, uslovan smještaj, stručnu obradu, čuvanje, korišćenje, informacione instrumente i prezentovanje javnosti, shodno odredbama o staroj i rijetkoj knjizi, sadržanim u Zakonu o bibliotečko-informacionoj djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 44/16 i 62/18), Zakonu o kulturnim dobrima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 11/95. i 103/08) i podzakonskim aktima koji bliže uređuju ovu oblast.. Poklonjenu bibliotečku građu Biblioteka je uključila u Zbirku stare i rijetke knjige koja organizaciono pripada Sektoru zavičajne zbirke i zaštite kulturnih dobara.

Inicijativa, sa stručnom procjenom, da se jedinice rijetke bibliotečke građe, koje se čuvaju u Biblioteci Osnovne škole „Sveti Sava“ Brod, stave pod režim prethodne zaštite kulturnih dobara, sa statusom dobara koja uživaju prethodnu zaštitu, u skladu s odredbama Zakona o kulturnim dobrima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 11/95 i 103/08), te knjiga prethodne zaštite pripremljena za potpisivanje i ovjeru, kao i prijedlog rješenja o stavljanju dobara pod prethodnu zaštitu, dostavljeni su toj školskoj ustanovi, 5.2.2021. godine. Inicijativa je prihvaćena, a Rješenje kojim je pod prethodnu zaštitu sa statusom dobara koja uživaju prethodnu zaštitu, u skladu s odredbama Zakona o kulturnim dobrima, stavljeno šezdeset (60) jedinica bibliotečko-informacione građe koje su smještene u Zbirci stare i rijetke knjige Biblioteke JU OŠ „Sveti Sava“ Brod, donijeto je 12.4.2021. godine, pod brojem 258/21.

Prijedlog da se 29 (dvadeset devet) jedinica bibliotečko-informacione građe, sa utvrđenim statusom dobara koja uživaju prethodnu zaštitu, a koje pripadaju Zbirci stare i rijetke knjige Narodne biblioteke „Branko Ćopić“ Brod, utvrde kao ostala pokretna kulturna dobra, podnijet je 9.4.2021. godine. Prijedlog sadrži i valorizaciju i kategorizaciju potencijalnih kulturnih dobara. Prijedlog je prihvaćen, a rješenje kojim je kao ostala pokretna kulturna dobra (stara i rijetka knjiga) utvrđeno 29 (dvadeset devet) jedinica bibliotečko-informacione građe koje pripadaju Zbirci stare i rijetke knjige Narodne biblioteke „Branko Ćopić“ Brod, donijeto je 15.4.2021. godine, pod brojem 03-33/21.

Takođe, prijedlog da se 103 (stotinu tri) jedinice bibliotečko-informacione građe, sa utvrđenim statusom dobara koja uživaju prethodnu zaštitu, a koje pripadaju Zbirci stare i rijetke knjige Narodne biblioteke Petrovo, utvrde kao ostala pokretna kulturna dobra, podnijet je 3.11.2021. godine. Prijedlog sadrži i valorizaciju i kategorizaciju potencijalnih kulturnih dobara. Prijedlog je prihvaćen, a rješenje kojim su kao ostala pokretna kulturna dobra (stara i rijetka knjiga)

utvrđene 103 (stotinu tri) jedinice bibliotečko-informacione građe koje pripadaju Zbirci stare i rijetke knjige Narodne biblioteke Petrovo, donijeto je 9.11.2021. godine, pod brojem 01/1-620-134/21.

Prijedlog da se 625 (šest stotina dvadeset pet) jedinica bibliotečko-informacione građe, sa utvrđenim statusom dobara koja uživaju prethodnu zaštitu, a koje pripadaju Fondu stare i rijetke knjige Narodne biblioteke „Branko Radičević“ Derventa, utvrde kao ostala pokretna kulturna dobra, podnijet je 4.11.2021. godine. Prijedlog sadrži i valorizaciju i kategorizaciju potencijalnih kulturnih dobara. Prijedlog je prihvaćen, a rješenje kojim je kao ostala pokretna kulturna dobra (stara i rijetka knjiga) utvrđeno 625 (šest stotina dvadeset pet) jedinica bibliotečko-informacione građe koje pripadaju Fondu stare i rijetke knjige Narodne biblioteke „Branko Radičević“ Derventa, donijeto je 12.11.2021. godine, pod brojem 250/21.

U saradnji s Arhivom Republike Srpske-Kancelarija Doboje, organizovana je izložba pod nazivom „Zahvalnost precima : povodom 115 godina od osnivanja Srpske čitaonice u Doboju“. Izložbu su priredili Dragan Mičić, bibliotekar savjetnik i Nebojša Mičić, arhivist.

Naime, ovaj važan jubilej dobojske Srpske čitaonice poslužio je kao povod da se, priređivanjem ove izložbe, odužimo i zahvalimo nekim dragim pomalo zaboravljenim ljudima, čiji su tragovi još uvijek prisutni u ovom gradu.

Oni, ne samo da su utemeljili prvo srpsko čitalište i knjigosohranilište, nego su omogućili i rad prve srpske škole u Doboju, a srećemo ih i kao prvake prilikom osnivanja dobojske Srpsko-pravoslavne crkveno-školske opštine, kao i aktiviste i čelne ljude u drugim udruženjima, prije svega u Sokolskom društvu i u mjesnom odboru Srpskog prosvjetnog i kulturnog društva „Prosvjeta“.

Izložba je bila kulturološko-dokumentarnog tipa, a prema mišljenju dr Milene Dragičević Šešić i dr Branimira Stojkovića, te izložbe su „novi medij kulturne komunikacije izuzetno uspešno korišćen u radu velikih svetskih kulturnih centara... Kulturološkim izložbama prevashodno je cilj izučavanje i predstavljanje određene pojave u cilju informisanja, obrazovanja, popularisanja i animiranja najšire javnosti; u tu svrhu koriste se najraznovrsniji izložbeni eksponati: umetnička dela, knjige, dokumenti, fotografije, tonski i video zapisi, upotrebn i industrijski predmeti...“

Kulturološko-dokumentarne izložbe su zahvalne iz više razloga. Prilagodljive su specifičnostima bilo kog izložbenog prostora, a s obzirom na to da nisu usko specijalistički profilisane, kadre su da istrpe eventualne prigovore, kako u pogledu njihovog sadržaja, tako i u pogledu načina realizacije izložbene postavke, jer dopuštaju kombinovanje istorijsko-hronološkog i problemsko-tematskog metoda. Na ovoj izložbi, pored arhivske i bibliotečke građe koja je preovladavala, bila su izložena i tradicionalna sredstva za pisanje, kao i nekoliko upotrebnih predmeta. Svi ti eksponati u interakciji tvorili su male ambijentalne cjeline koje su odražavale duh vremena u kome su nastale.

Što se tiče bibliotečke građe, pažnji posjetilaca preporučena je građa koja je nekad pripadala i/ili za koju se može osnovano pretpostaviti da je pripadala fondu srpske čitaonice. Među njom je bila i jedina sačuvana knjiga na kojoj je otisnut pečat Srpske narodne čitaonice u Doboju, osnovane 1906. godine.

Vrijedne pažnje bile su i knjige iz ličnih biblioteka Bogdana Ivanovića, Jove Drakulića, Ignjata Mučibabića, Koste Jeftanovića i Toše Antonijevića, kao i bibliotečka građa koja je nekada čuvana u Biblioteci Građanske škole u Doboju.

Mogli su se pogledati i fragmenti iz Ljetopisa Srpske osnovne škole u Doboju, koji je od 1878. do 1907. godine vodio učitelj Svetislav Bugarski. U tom ljetopisu zabilježen je i podatak da je 1. marta 1906. godine s radom otpočela Srpska narodna čitaonica u Doboju. Ljetopis je u formi rukopisa, a original se čuva u Pedagoškom muzeju u Beogradu.

Što se tiče arhivske građe, bili su izloženi originali dokumenata koji se čuvaju u Arhivu Republike Srpske - Kancelarija Doboje, kao što su: zemljišno-knjižni izvaci iz austrougarskog perioda, knjiga sjedničkih zapisnika opštine Doboje od 1936, dokumenti sreske ispostave u Doboju iz 1926, vizit-karta trgovinske radnje Tanasić- Ivanović iz 1902. i reklamni omot fotografske radnje

Pavela Žuravelja iz 1941. godine...

Po prvi put javnosti su bili dostupni i faksimili dokumenata čiji se originali nalaze u Arhivu Bosne i Hercegovine u Sarajevu, a koji se odnose na rad Srpske čitaonice u Doboju od 1919. do 1920. i na rad Mjesnog odbora Srpskog prosvjetnog i kulturnog društva „Prosvjeta“ Doboj od 1931. do 1939. godine.

Dostupni javnosti bili su i originali ličnih dokumenata nekih od ljudi kojima je ova izložbe posvećena, a koji su pozajmljeni iz privatnih kolekcija.

Plakat „Jadranske straže“ čiji autor je Dragutin Inkiostri i dvije plakete sa stilizovanim pečatom Srpske narodne čitaonice u Doboju, rad akademskog vajara Drage Handanovića, bili su vizuelno najdopadljiviji.

U priređivanju ove izložbe aktivno je učestvovao i Slobodan Lazendić, radnik Narodne biblioteke Doboj, koji je prikupio građu iz Arhiva Bosne i Hercegovine i Zemaljskog muzeja u Sarajevu.

Izložba koja je najavljena u dnevnom listu Glas Srpske bila je solidno posjećena, a trajala je od 29. septembra do 31. decembra 2021. godine. Izvještaji o izložbi objavljeni su u programima Radio-televizije Republike Srpske, Alternativne televizije Banjaluka i Televizije K 3 Prnjavor.

12. IZDAVAČKA DJELATNOST, REFERENSNA ZBIRKA I NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD

U protekloj godini ovo odjeljenje je pripremlilo, obradilo i dalo u štampu broj 73. časopisa „Značenja“. Veoma velikim ulozenim trudom uspjeli smo da napravimo časopis, za koji smatramo da je dostojan jedne ozbiljne institucije.

Časopis je osmišljen da bude podijeljen u sljedeće rubrike: Naučni prilozi „Razumijevanje i tumačenje značenja“, Prilozi o kulturi, kulturnom životu i hronici kulturnih dešavanja „Kultura u značenjskim ogledanjima“, Umjetnost „Značenja i zračenja umjetničkih riječi“, te Prikazi i kritički osvrti „Odjeci značenja“.

Sačinjeno je detaljno uputstvo autorima o načinu pisanja priloga, te je odabran i obrazložen APA standard naučnog citiranja. Sačinjen je i poziv autorima na saradnju, upućen je naučnim i kulturnim radnicima, te naučnim, visokoškolskim, školskim i kulturnim institucijama. Odabrana je i sačinjena redakcija, na koju smo vrlo ponosni, jer izabrani članovi predstavljaju istinske i eminentne radnike iz svojih naučnih oblasti. Svi pristigli radovi su prošli prvo proceduru izbora, a nakon prihvatanja od strane redakcije, pristupilo se i tehničkoj obradi, te redaktorskom, lektorskom i korektorskom radu.

Nakon izlaska iz štampe, časopis je zapakovan, adresiran i distribuiran autorima, saradnicima, kulturnim institucijama, te svim zainteresovanim za njegovo korišćenje.

Ono što je još značajno napomenuti jeste, da su Značenja, osim što su usko profilisana i obuhvataju oblast humanističkih nauka i kulturu, redizajnirana, te da su modernim dizajnom osmišljena i napravljena na način, da privuku pažnju i autorima, i što je najvažnije konzumentima. Na ovaj način je veoma težak i kompleksan rad na ovom Časopisu zaokružen i u budućnosti će zadatak ovog odjeljenja i rukovodstva ove ustanove biti u njegovoj marketinškoj obradi, te održavanju kontinuiteta izlaženja, kako bi mogao konkurirati za kategorizaciju naučnih časopisa. Vezano za ovu aktivnost, svakako je i održana promocija ovog Časopisa, za koju smatramo da bi bilo poželjno da postane redovna aktivnost, prilikom izlaska svakog novog broja.

Pored toga, na inicijativu ovog odjeljenja, sklopljen je i ugovor sa Prof. dr Duškom Pevuljom u cilju zajedničke realizacije projekata izrade biografske publikacije o Dušanu Pankoviću, istaknutom bibliografu, koji je pedesetih godina prošlog vijeka radio kao profesor dobojske Gimnazije. Projekat se odnosi na detaljan i dugotrajan naučno-istraživački rad, te pisanje publikacije.

Zajedno sa kolegicom Mladenkom Blagojević, osmišljena je radionica srpskog jezika, u cilju promocije i očuvanja maternjeg jezika, te su poslali pozivi za prijavu na učešće u istoj, što smatramo da bi svakako doprinijelo povećanom broju posjetioca ove Biblioteke, a i ostvarilo naš zadatak u očuvanju maternjeg jezika, i promovisanju njegovog bogatstva i ljepote.

Iz ove službe potekla je i ideja, te je osmišljena čitaonica za slijepa i slabovidna lica. Tim povodom izvršena je posjeta Biblioteci za slijepa i slabovidna lica u Banjaluci, te je načelno obavljen razgovor sa direktorom ove ustanove, o pripremi koju je potrebno izvršiti i uslovima koje bi trebalo ispuniti za njenu realizaciju. Realizacija je privremeno obustavljena, pojavom i rasplamsavanjem pandemije. Cilj ove čitaonice je da se omogući slijepim i slabovidnim licima korišćenje prilagođene bibliotečke građe, te da ispoštujemo i jedno od najvažnijih principa etičkog kodeksa bibliotečke struke, a to je „Jednak pristup, bez bilo kakvog oblika diskriminacije, korisnicima bibliotečkih usluga“.

13. PROMOCIJA BIBLIOTEKE I KULTURE ČITANJA

U cilju razvijanja navike čitanja, kvalitetnog načina provođenja slobodnog vremena i razvijanja opšte kulture, u 2021. godini realizovane su sljedeće aktivnosti:

Promocije knjiga

1. Promociji knjige „Četiri šakaša i na male“ autora Adnana Šehića iz Doboja održana je 30. juna ispred Biblioteke. Pored autora, naš gost je bio i Boris Maksimović, osnivač izdavačke kuće „Imprimatur“ iz Banjaluke.
2. Pored promocije, a u sklopu manifestacija povodom Dana grada Doboja, direktor Narodne biblioteke Doboj, Slavica Gostimirović uručila je skromne poklone i zahvalnice predstavnicima Grada Doboja, najvjernijim članovima Biblioteke i članovima Đepetića, kreativne grupe našeg dječijeg odjeljenja.
3. Promocija časopisa „Značenja: časopis za humanističke nauke, kulturu i umjetnost“, br. 73, čiji su urednici dr Slavica Gostimirović, Narodna biblioteka Doboj i prof. dr. Duško Pevulja, Filološki fakultet Banja Luka, održana je 28. oktobra 2021. godine.

Programi i radionice povodom obilježavanja značajnijih datuma

1. Čitaj naglas, prva sedmica u februaru - uspješno smo završili naš program obilježavanja Svjetskog dana čitanja naglas (3. februar), koji je na dječijem odjeljenju "Karlo Kolodi" trajao 1-5. februara. U našem edukativno-zabavnom programu učestvovalo je stotinu i petnaestoro djece iz JPU "Majke Jugović" i Klub za djecu "Madagaskar".
2. Međunarodni dan dječje književnosti 2. april obilježavao se pod sloganom Muzika riječi. U tu svrhu pročitana je „Ježevu kućicu“, Branka Ćopića i video snimak je objavljen na Jutjub kanalu Narodne biblioteke Doboj.
3. Međunarodni dan pismenosti, 9. septembar - našu Biblioteku posjetila su djeca predškolske ustanove "Mala industrija", kojima je pročitana jednu od mnogobrojnih priča koje se nalaze na policama dječijeg odjeljenja "Karlo Kolodi".
4. Zajedno možemo sve - Dječja nedjelja, 4-10. 2021. godine - Radionica čitanje, priče i razgovor o pročitanoj sa djecom Predškolske ustanove "Mala industrija".

Program dobrodošlice za đake prvake

Naša Biblioteka i ove godine besplatno je učlanila đake prvake sa područja Grada Doboja na dječije odjeljenje „Karlo Kolodi“.

U okviru programa pod nazivom „Rastimo zajedno“, čiji je cilj podsticanje djece na čitanje, je i naš „Program dobrodošlice za đake prvake, koji obuhvata: upoznavanje sa Narodnom bibliotekom Doboj, podjelu članskih kartica i čitanje priče.

Uz poštovanje preporučenih mjera zaštite, Programu dobrodošlice u našoj Biblioteci prisustvovali su đaci prvaci: OŠ „Vuk Stefanović Karadžić“, OŠ „Sveti Sava“ i OŠ „Dositej Obradović“.

Učestvovanje na Festivalu dramskog stvaralaštva

Narodna biblioteka Doboj imala je čast da učestvuje na Prvom festivalu dječjeg dramskog stvaralaštva pod nazivom „Dobojska vrteška“, koji je održan 23-27. juna u Doboju.

Na poziv organizatora Festivala, SPKD Prosvjeta iz Doboja, Narodna biblioteka je učestvovala sa sljedećim programom:

1. Skeč „Gugl, knjige i biblioteka“. Izvodi: kreativna grupa Narodne biblioteke Doboj „Đepetići“. Tekst: Ivana Bukejlović.
2. Skeč „Zmaj“. Izvodi: kreativna grupa Narodne biblioteke Doboj „Đepetići“. Tekst: Dejan Aleksić.
3. Skeč „Rep“. Izvodi: kreativna grupa Narodne biblioteke Doboj „Đepetići“. Tekst: Dejan Aleksić.
4. Adaptacija teksta iz knjige „Zedsi“, Gordane Vlajić. Adaptacija: Ivana Bukejlović. Izvodi: kreativna grupa Narodne biblioteke Doboj „Đepetići“.

Bilten „CAeBulletin“

„CAeBulletin“ je bilten jedne od najvažnijih kooperativa iz oblasti arhivistike i bibliotekarstva iz Milana (CaeB).

Saradnja sa „CAeBulletin“ realizovana je u okviru projekta „Jedan skok preko“ („Un balzo oltre“). Pomenuti projekat, pored ostalih aktivnosti, ima za cilj dugoročnu kulturnu saradnju gradova Doboja i Milana, a „CAeBulletin“ je do sada izvještavao o:

1. Radnoj posjeti dr Slavice Gostimirović, direktora Narodne biblioteke Doboj gradu Milanu;
2. Radnoj posjeti Borke Begović, inicijatora Projekta i Mikelea Devetaga, učesnika Projekta, gradu Doboj;
3. Otvaranju dječijeg odjeljenja „Karlo Kolodi“ u Narodnoj biblioteci Doboj i predstavljanju knjige „Dijete koje čita, postaje čovjek koji misli“, autora grupe učesnika projekta;
4. Međunarodnoj izložbi likovnih radova u Doboju i Korziku, čiji su autori djeca i odrasli iz Doboja i Korzika;
5. Posjeti Milanu i Korziku Aleksandre Stanković, studenta i amaterskog slikara, čiji je likovni rad pobijedio na konkursu naše Biblioteke.

„CAeBulletin“ u broju 54, iz maja 2021. godine, objavljuje tekst pod nazivom „Primjeri dobre prakse: radionice za djecu uzrasta 4-9 godina u Narodnoj biblioteci Doboj, u periodu 2013-2021. godine, čiji je autor Ivana Bukejlović, viši bibliotekar. U broju 55, iz decembra 2021. godine, objavljen je tekst pod nazivom „Primjeri dobre prakse: radionice za osnovce uzrasta 9-14 godina, održane u Narodnoj biblioteci Doboj u periodu 2016-2021. godine, čiji je autor Ivana Bukejlović, viši bibliotekar.

Navedene aktivnosti su predstavljene putem veb sajta Narodne biblioteke Doboj na adresi www.bibliotekadoboj.com, fejsbuk stranice [biblioteka.doboj@facebook.com](https://www.facebook.com/biblioteka.doboj), Jutjub kanalu Biblioteke, te elektronskoj tabli postavljenoj na zgradi Biblioteke.

14. NADZOR NAD STRUČNIM RADOM

U skladu sa odredbama Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 44/16 i 62/18), Pravilnika o obavljanju nadzora nad stručnim radom biblioteka („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 6/17) i Plana rada Matične službe JU Narodna i univerzitetska biblioteka Republike Srpske za 2021. godinu, rukovodilac Matične službe Narodne i univerzitetske biblioteke Republike Srpske Tatjana Dunović, bibliotekar savjetnik i Mirela Šarić, bibliotekar savjetnik u Naučno-informacionom centru, dana 19. oktobra 2021. godine izvršile su redovni neposredni nadzor nad stručnim radom Narodne biblioteke Doboj. Nadzor je izvršen u prisustvu radnika Matične i razvojne službe Doboj Nade Lugonjić, bibliotekara i Željka Petrića, bibliotekara savjetnika, te stručnih radnika ostalih organizacionih jedinica Biblioteke.

Neposrednim nadzorom nad stručnim radom, obuhvaćeni su: uslovi za rad i razvoj Biblioteke (prostor, oprema, kadrovi i fondovi), prikupljanje, obrada, čuvanje i korišćenje bibliotečke građe, informacioni instrumenti, revizija i otpis građe, stručno usavršavanje za obavljanje bibliotečke djelatnosti, kulturno-prosvjetna djelatnost, izdavačka djelatnost i ostvarivanje matičnih funkcija – sve u odnosu na važeće zakonske propise, podzakonske akte, uputstva i standarde, koji regulišu obavljanje bibliotečko-informacione djelatnosti u narodnim bibliotekama Republike Srpske.

Nakon izvršenog nadzora, sačinjen je odgovarajući Zapisnik, u kome je, između ostalog navedeno:

1. Narodna biblioteka Doboj, u cjelini posmatrano, uspješno ostvaruje svoje zadatke propisane Zakonom o bibliotečko-informacionoj djelatnosti i podzakonskim aktima.
2. Prostor kojim biblioteka raspolaže Biblioteka adekvatno je iskorišćen i pruža dobre uslove za smještaj i korišćenje bibliotečke građe, kao i za stručni rad.
3. Postoje organizovana i razvijena sva odjeljenja i službe potrebne za rad narodne biblioteke i pravilno strukturisane fondove.
4. Zbog situacije sa virusom korona, Biblioteka je preduzela sve mjere zaštite zaposlenih i korisnika u skladu sa donesenim preporukama.
5. Ukupan stručni rad, stručna obrada i stručno uređenje fonda knjiga, smještaj, evidencija i statistika obavljaju se profesionalno i uredno.
6. Biblioteka ima razvijenu izdavačku djelatnost, posebno prepoznatljivu po izdavanju časopisa „Značenja“.
7. Narodna biblioteka Doboj je jedina biblioteka u Republici Srpskoj, koja je preduzela mjere u cilju zaštite kulturne baštine i prezentacije svojih vrijednih fondova.
8. Stručni radnici Matične i razvojne službe Narodne biblioteke Doboj obavljali su sve propisane matične poslove, a izvještaji i ostala dokumentacija koja nastaje kao rezultat njenog rada ocijenjena je kao uzorna.

Prilikom vršenja nadzora nad stručnim radom u Narodnoj biblioteci Doboj nisu identifikovani bilo kakvi propusti u stručnom radu, pa samim tim nisu naložene ni bilo kakve korektivne mjere. Naprotiv, iskazano je zadovoljstvo zbog cjelokupnog stručnog rada, koji je bio predmet nadzora.

15. FINANSIRANJE DJELATNOSTI

Članom 68. Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti Republike Srpske propisano je da se sredstva za finansiranje bibliotečke djelatnosti obezbjeđuju u budžetu Republike Srpske i budžetu lokalnih zajednica (gradova, odnosno opština). Istim članom propisano je da Biblioteka može ostvarivati sredstva iz sopstvenih prihoda (članarina), donacija, poklona i drugih izvora, u skladu sa zakonom. Navedena sredstva se, u skladu sa propisima o trezorskom poslovanju, uplaćuju na jedinstveni račun trezora grada Doboja.

U sljedećoj tabeli prikazani su prihodi i rashodi Narodne biblioteke Doboj, ostvareni od 1. januara do 31. decembra 2021. godine

DOKUMENTACIONI DIO FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU u periodu od: 01.01. do 31.12.2021. godine

Konto	Opis/stavka	Prethodna godina	Tekuća godina	Indeks (4/3) x 100
1	2	3	4	5
	Prihodi po osnovu redovne djelatnosti – vlastiti prihodi	9.445	12.315	130
	Prihodi iz opštinskog budžeta	81.739	104.079	127
	Prihodi iz republičkog budžeta	396.187	428.102	108
	Prihodi po ostalim izvorima (donacije, prodaja osnovnih sredstava))	-	-	-
	UKUPNO OSTVARENI PRIHODI	487.371	544.496	111
41	I TEKUĆI RASHODI (1+2)	472.106	519.992	110
411	1. Rashodi za lična primanja zaposlenih	404.898	439.564	108
4111	Rashodi za bruto plate zaposlenih	379.069	417.960	110
4112	Rashodi za bruto naknade troškova ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada	9.132	11.976	131
4113	Rashodi za naknadu plate zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plate	12.051	9.628	79
4114	Rashodi za otpremnine i jednokratne pomoći (bruto)	4.646	-	-
412	2. Rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga	67.208	80.428	119
4122	Rashodi po osnovu utroška energije, komunalnih, komunikacionih i transportnih usluga	43.442	45.972	105
4123	Rashodi za režijski materijal	6.666	7.110	106
4125	Rashodi za tekuće održavanje	2.124	2.667	126
4126	Rashodi po osnovu putovanja i smještaja	1.517	5.115	337
4127	Rashodi za stručne usuge	9.946	8.523	85
4129	Ostali neklasifikovani rashodi	3.513	11.031	314
51	II IZDACI ZA NEFINANSIJSKU IMOVINU	15.265	24.504	160
511	1. Izdaci za proizvedenu stalnu imovinu	15.265	24.504	160
5113	Izdaci za nabavku postrojenja i opreme	15.265	24.504	160
	UKUPNO OSTVARENI RASHODI	487.371	544.496	111

Izvještaj je sačinila Svjetlana Dodevska, broj licence SRT 1031/21, koja obavlja računovodstvene poslove za potrebe Biblioteke.

U tabeli i obrazloženju koje slijedi, dati su uporedni podaci o prihodima i rashodima ostvarenim u 2020. i 2021. godini, te je izvršeno njihovo poređenje. Međutim, navedeni pokazatelji se moraju uzeti sa određenom rezervom, jer je 2020. godina bila godina u kojoj je došlo do pojave pandemije virusa korona zbog čega su sve aktivnosti Biblioteke bile svedene na minimum, a u martu mjesecu je došlo do prekida rada sa korisnicima. U 2021. godini došlo je do djelimičnog

poboljšanja epidemiološke situacije, što je omogućilo i izvjesno normalizovanje rada Biblioteke, a što je prouzrokovalo i nešto veće rashode. Navedeni rashodi će biti još nešto veći, naravno u okviru odobrenog budžeta, kada se Biblioteka vrati na optimalni nivo rada.

Prema tome, nešto veći rashodi ostvareni u toku 2021. godine, nastali su zbog objektivnih potreba nastalih usljed normalizovanja poslovanja Biblioteke, a ne zbog neodgovornog ponašanja rukovodioca Biblioteke.

Obrazloženje:

Ukupno ostvareni **prihodi** u 2021. godini bili su za 11 %, odnosno 57.125 KM veći u odnosu na prethodnu godinu.

Prihodi po osnovu redovne djelatnosti (članarine koju plaćaju korisnici usluga Biblioteke) ostavareni su za 30% u većem iznosu u odnosu na prethodnu godinu. Ovo povećanje prihoda, u najvećoj mjeri, uslovljeno je poboljšanom epidemiološkom situacijom izazvanom pandemijom virusa COVID – 19 u prošloj godini. Tome treba dodati i činjenicu da određeni period u 2020. godini, Biblioteka nije radila sa korisnicima.

Prihodi iz budžeta Grada Doboja su veći za 27 % u odnosu na prethodnu godinu, ali je i dalje korišćenje sredstava, u skladu sa ograničenjima Odjeljenja za finansije, bilo manje od iznosa budžeta odobrenog u 2021. godini.

Prihodi iz budžeta Republike Srpske su veći za 8 %, prije svega zbog povećanja ličnih primanja zaposlenih sredinom 2021. godine, dok prihoda od donacija u tekućoj godini nije bilo.

Ukupno ostvareni **rashodi** u 2021. godini bili su za isti iznos (11%), odnosno 57.125 KM veći u odnosu na prethodnu godinu.

Tekući rashodi su za 10 % veći u odnosu na prethodni period. Do navedenog povećanja došlo je zbog povećanja rashoda za lična primanja zaposlenih, koja se finansiraju iz budžeta Republike Srpske. Treba naglasiti da, do kraja oktobra 2021. godine nije bilo povećanja broja zaposlenih. Umjesto direktora Biblioteke, koji je bio zaposlen prije imenovanja u Biblioteci, 29. oktobra 2021. godine imenovan je vršilac dužnosti direktora, koji nije bio zaposlen u Biblioteci, zbog čega je došlo do povećanja broja radnika sa dvadeset na dvadeset jedan.

Rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga su veći za 19 % nego u prethodnoj godini zbog normalizovanja rada Biblioteke usljed poboljšane epidemiološke situacije i boljih uslova za rad Biblioteke. Ostvareni su nešto veći troškovi energije, komunikacionih i komunalnih usluga. Takođe, veći su troškovi po osnovu putovanja i smještaja, jer su u prethodnoj godini bili obustavljeni svi stručni seminari, obuke radnika, neposredni nadzor nad stručnim radom biblioteka na području matičnosti i druge aktivnosti Biblioteke. Takođe, veći je iznos na kontu neklasifikovanih rashoda, zbog realizacije projekta izrade biografske publikacije o Dušanu Pankoviću, istaknutom bibliografu, koji je pedesetih godina prošlog vijeka radio kao profesor dobojske Gimnazije, te izdavanjem 73. broja časopisa Značenja prvi broj izdat nakon katastrofalne majske poplave 2014. godine).

Izdaci za nabavku postrojenja i opreme u 2021. godini su nešto veći u odnosu na prethodnu godinu zbog nabavke knjiga, računarske opreme, zamjene protivprovalnog alarma, zamjene većeg dijela rasvjete u objektu Biblioteke i nabavke druge neophodne opreme.

U 2021. godini, kao i prethodnih godina, raspoloživa sredstva su korišćena veoma racionalno i planski, u skladu sa propisima i uputstvima Odjeljenja za finansije grada Doboja i finansijske službe Ministarstva prosvjete i kulture, uz dosljedno poštovanje odredbi Zakona o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine i drugih propisa.

15. ZAKLJUČAK

Nakon katastrofalne majske poplave 2014. godine, zahvaljujući u najvećoj mjeri predanom radu i zalaganju svih zaposlenih, uz ograničeno finansiranje iz budžeta, oslanjajući se u najvećoj mjeri na donacije uspjeli da obnovimo zgradu Biblioteke i nabavimo najveći dio potrebne opreme, te djelimično obnovimo uništeni bibliotečki fond.

Sve ovo je imalo za rezultat da u Biblioteku dolazi sve veći broj naših sugrađana, da realizujemo razne kulturne manifestacije i da veoma uspješno realizujemo aktivnosti sa našim najmlađim čitaocima.

Pored toga, kao matična biblioteka za dobojsku regiju zanačajno doprinosimo razvoju bibliotečko-informacione djelatnosti i svojim cjelokupnim radom afirmativno promovishmo našu lokalnu zajednicu i činimo da grad Doboj bude itekako poznat u bibliotečkim krugovima Republike Srpske i šire.

U cilju stvaranja uslova za unapređivanje rada u Narodnoj biblioteci Doboj, predlažemo da se u narednom periodu:

1. U skladu sa odredbama Zakonom o bibliotečko-informacionoj djelatnosti, u budžetu Republike Srpske, obezbijedi dovoljan iznos sredstva za bruto plate zaposlenih i druga primanja na osnovu radnog odnosa, nabavku bibliotečke građe, investicije u nove namjenske objekte za obavljanje bibliotečke djelatnosti i značajniju adaptaciju postojećih, te finansiranje dijela programskih aktivnosti (kako je propisano članom 68, stav 3. Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti).
2. U skladu sa odredbama Zakona o bibliotečko-informacionoj djelatnosti, u budžetu grada Doboja obezbijedi dovoljan iznos sredstava za finansiranje materijalnih i režijskih troškova, te za tekuće i investiciono održavanje.

Ukoliko se navedene preporuke provedu, djelimično ili potpuno, stvoriće se pretpostavke za još efikasnije poslovanje ove veoma značajne institucije kulture.

Doboj, 17.3.2022.

DIREKTOR
Mr Vukosava Sofrenić s.r.

Ovaj Izvještaj je, na prijedlog direktora, razmotrio i usvojio Upravni odbor Narodne biblioteke Doboj.

Broj: 01/2 – 3/22.

Doboj, 23.3.2022.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG ODBORA
Mr Mladen Gajić s.r.